

מסע החיים

4

המרכיב הסודי להצלחה

שבת
אחד הסודים

OLAMI MENTORSHIP

המרכיב הסודי להצלחה

דמיינו לרגע שאתם מדריכי טיפוס מנוסים. קבוצת מטפסים אמידה שוכרת אתכם כדי שתנחו אותם בטיפוס על הר הידוע כקשה לטיפוס אשר כמעט בלתי אפשרי להגיע לפסגתו. יש לכם נסיון רב בטיפוס על אינספור הרים, אבל לא על ההר הספציפי הזה. אתם עושים מחקר ולומדים שיש שלושה מסלולים אפשריים, שלכל אחד מהם אתגרים ייחודיים משלו. אתם לא בטוחים באיזה מהשלושה לבחור עבור הקבוצה הספציפית הזו.

איך תחליטו?

אפשרות אחת היא לצלול לתוך מפות שבילים, לעיין בהן ולהתרשם מהו המסלול הטוב ביותר.

אפשרות נוספת היא לדבר עם מטפסים שעשו כל אחד מהמסלולים האלה, ולנסות להבין, בהתבסס על המחקר שלכם, מהו המסלול הטוב ביותר.

אפשרות עדיפה בהרבה, אך תובענית הרבה יותר, תהיה לצאת להר ולטפס עליו שלוש פעמים נפרדות, כשאנו משתמשים בכל פעם במסלול אחר. לאחר מכן תהיה לכם הבנה ברורה איזה מסלול מתאים ביותר לקבוצה הייחודית הזו.

לפני יותר מ-2,000 שנה, רבי יוחנן בן זכאי איתגר את תלמידיו "לצאת" ולגלות את המסלול הטוב ביותר, מהי הדרך העדיפה, כדי להצליח לטפס על פסגות ושפלי החיים. כל אחד מתלמידיו חזר עם מה שהוא גילה כדרך חיים המתאימה ביותר למשימה הייחודית שלו. במפגש זה, תעבדו על הבנת התגליות שלהם ותנסו לזהות את הדרך שהכי מדברת אליכם ומתחברת למסע הייחודי שלכם. לפניכם שלוש רמות לדין. אתם מוזמנים להשתמש בכל אחד מהחומרים או בכלם.

שלב 1: דמיינו שיש לכם הזדמנות להיפגש עם אחד מהאישים המצליחים ביותר בהיסטוריה האנושית.

יש לכם חצי שעה לשוחח איתו בתקווה לדלות מידע ותובנות חיים יקרי ערך. כדי להתחיל את השיחה, אתם מבקשים מאותו אדם לנסות לזקק את המרכיב החשוב ביותר הדרוש כדי להישאר בדרך להצלחה. מה לדעתכם הוא יענה?

שלב 2: כפי שהזכרנו, רבי יוחנן בן זכאי, אחד המורים הגדולים של עמנו, איתגר את תלמידיו המרכזיים לצאת לעולם, לנתח את ההצלחה ובסופו של דבר לזהות את אותו מרכיב סודי. אלה הממצאים שלהם, המופיעים במסכת אבות (פרק ב', משנה ט'):

“אמר להם (רבי יוחנן בן זכאי):
צאו וראו איזוהי דרך ישרה שידבק בה האדם.

רבי אליעזר אומר, עין טובה.

רבי יהושע אומר, חבר טוב.

רבי יוסי אומר, שכן טוב.

רבי שמעון אומר, הרוצה את הנולד.

רבי אלעזר אומר, לב טוב..”

שלב 3: אתם מוזמנים לשוחח על המשמעות האמיתית של כל אחד מהמושגים הללו ומדוע הם כה קריטיים להצלחה, עד כדי כך שחכמי המשנה זיהו אותם כמרכיבי מפתח: למשל, מהי “עין טובה” או “לב טוב” ומדוע הם נבחרו כמרכיבים קריטיים להצלחה?

עין טובה

המאירי (אבות ב', י"ב) :

**"שיהא נהנה בטובת זולתו שאז יתאהב
לכל אדם ויהיה ענינו מקובל אצל הכל
והכל מקובלים אצלו. ואהבת עולם הוא
שורש כל המדות."**

כלומר, "עין טובה" משמעה שאדם נהנה
כאשר לאחר טוב, וכן שדבריו מקובלים על
אחרים, ושהוא מקבל את ענייניהם של
אחרים. אהבה של כל העולם היא השורש
לכל התכונות החיוביות.

יש מילה ייחודית לעם היהודי, שמקורה
בשפת היידיש – "פארגן".

"לפרגן" משמעו לשמוח באמת ובתמים
בהצלחתו של אדם אחר.

לפרגן זה להיות שמח באמת עבור חבר, גם
כאשר הוא מקבל את החוזה שקיוויתם
לקבל בעצמכם.

לפרגן זה להגיע לחתונה של חבר ולשמוח
בלב שלם, גם אם אתם עדיין רווקים
ונואשים להתחתן.

לפרגן זה לראות ידיד לשעבר בונה בית
חדש ויפהפה (שאינו בהישג ידכם) ולהיות
באמת שמחים בשבילו ובשביל משפחתו.

ולפרגן זה לראות הצלחות רוחניות או
רגשיות של אדם מקביל ולשמוח
בהצלחתם, גם אם אתם באופן אישי
פיגרתם בתחומים אלה.

גישה נוספת (הרמב"ם, פירוש המשנה, אבות ב', ט'):

"עין טובה - ההסתפקות במה שיש לאדם והיא ממעלות המדות."

"עין טובה" מתייחסת למי שמסתפק במה שיש לו.

זוהי הגבוהה שבמידות.

שתי ההגדרות הללו הולכות יחד, מכיון שאושר לא נמדד לפי מה שיש לנו בפועל או לפי התוצאות שהשגנו, אלא לפי המאמץ שאנחנו משקיעים בלחיות חיים עם משמעות. כשאדם משתמש בכישרונות וביכולות שלו, ובמה שהוא צבר בדרך, כדי לשאוף למטרות חשובות – עצם ההשתדלות היא מה שמביאה תחושת אושר, גם אם בסוף לא הכול מצליח.

ההשוואה לאחרים לא אמורה להשפיע: זה שלאחרים יש יותר או פחות מאיתנו לא משנה את האחריות שלנו לעשות את המיטב עם החלק שקיבלנו.

אדם שחי מתוך ההבנה הזו, ורואה בה עיקרון שמכוון את חייו, הוא אדם שמח באמת – ועשיר באמת, גם אם לא במובן החומרי.

שאלת מחשבה: האם תרבות העבודה שלכם באמת חוגגת הצלחות של אחרים? האם אתם יכולים לחשוב על מצב (בעבודה, בלימודים, או במקום אחר) שבו הייתה לכם הזדמנות "לפרגן"? האם הצלחתם בכך?

ראיית הנולד

רבנו יונה (אבות ב', ט')
"שנותן עיניו על כל דבר ורואה כל
הדברים הנולדים - קודם שיוולדו,
וכשרואה דבר שיש שכר בתחילתו, וסופו
מביא לידי הפסד, מתרחק ממנו. ובזה לא
יחטא לעולם. כי יחשוב שכר עבירה כנגד
הפסדה. ועל כן יש לאדם להדבק בדרך
ההיא, לחשב בתחילה מה יהיה בסוף."

רבי שמעון אומר "הרואה את הנולד".

ראיית הנולד היא "שנותן עיניו על כל דבר
ורואה כל הדברים הנולדים קודם שיוולדו".
וכלומר, כאשר הוא רואה דבר שנראה
מתגמל בתחילתו, אך סופו יביא להפסד,
הוא מתרחק ממנו. בדרך זו, הוא לעולם לא
יחטא - מכיוון שהוא ישקול את התועלת
שבחטא כנגד ההפסד שייגרם. לכן, אדם
צריך לאמץ את הגישה הזו, כדי לחשוב על
ההשלכות של החלטותיו.

כולנו רוצים להשיג דברים גדולים במינימום
מאמץ. חכם גדול אמר: "אדם רוצה להיות
גדול בן לילה, וגם לישון טוב בלילה!"...
דעו כי צמיחה אמיתית היא תהליך ארוך.
זו הסיבה לכך ששיקול דעת הוא כלי חשוב,
מכיוון שהוא מכריח אותנו להאט, לגלות
סבלנות ולמתוח את גבולות הכוחות שלנו.

שאלת מחשבה: האם אתם יכולים לחשוב
על זמן בחייכם שבו שיקול דעת מדוקדק
הציל את המצב?

דבריו הנצחיים של רבי מנחם המאירי (1249-1315) רלוונטיים היום יותר מתמיד: רבי מנחם אומר שראיית הנולד היא הצורה הגדולה ביותר של רפואה מונעת. מי שמתכנן מראש יינצל ממחלות פיזיות, רוחניות ורגשיות. לדוגמה, מי שמקפיד לאכול מאכלים דלי שומן בכמויות מתונות ובמרווחי זמן נכונים יישאר בריא ולא יצטרך לחפש רופאים או מרפא.

קחו בחשבון את האמור לעיל בזמן קריאת הציטוט הבא מאתר משרד הבריאות הציבורי, 2022:

לדברי המרכז לבקרת מחלות ומניעתן, מחלת עורקים כיליים (CAD), שעלולה להוביל להתקפי לב, היא מחלת הלב הנפוצה ביותר בארצות הברית. הנה דבר פשוט שאתם יכולים לעשות כדי להפחית את הסיכון להתקף לב: לטפל בכולסטרול גבוה בדם על ידי תזונה דלת שומן רווי וכולסטרול ועשירה בסיבים, ולשמור על משקל בריא.

לבסוף... אפילו סטיבן קובי העריך את המשנה הזו! "היכולת להכפיף דחף לערך היא המהות של האדם הפרואקטיבי היוזם".

שאלת מחשבה: שקלו את ההגדרה האישית שלכם להצלחה.

האם ראיית הנולד משחקת תפקיד? איך?

היכן או כיצד אתם יכולים לשלב טוב יותר את ראיית הנולד כדי שתעזור לכם להגיע להצלחה?

הכל קשור ללב טוב

שלב 1: רבנו יונה (אבות ב', ט') -

"מידת הרצון זהו הסבלן שאינו קצר רוח. ומתרחק ממידת הכעס ומשיב במענה רך. אף כי (אפילו אם) יעשו לו דבר רע יסבלהו."

כלומר, "לב טוב..." פירושו מי שיש לו סובלנות כלפי אחרים, שאינו קצר רוח. הוא מתרחק ממידת הכעס ומשיב ברכות גם כאשר מישהו עושה לו רע, הוא סובל את זה.

שלב 2: הרב חיים סולובייצ'יק (1853-1918) סיפר את הסיפור הבא על אביו, רבי יוסף דב, מחבר ה"בית הלוי":

פעם אחת הם ישבו יחד ולמדו בישיבת סלוצק, כאשר אחד הקצבים בעיר נכנס לבית המדרש והחל לצעוק ולבייש את רבי יוסף דב. בין שאר העלבונות, הוא האשים את הרב הגדול בכך ששפט שלא בצדק, כיוון ששפט אותו וקצב אחר יום קודם. הוא טען שלמרות שהוא חף מפשע, הוא נמצא אשם מכיוון שהקצב השני שיחד את רבי יוסף דב. (דבר שכמובן לא היה נכון)

כששמע את דברי הקצב, הוא חבש את כובעו ומעילו, קם והרכין את ראשו. הקצב ראה שהוא עומד מבויש, אך למרות זאת המשיך בהתקפתו. הוא קילל את כל הרבנים וכינה את רבי יוסף דב אדם לא ישר. הוא אף הרים את ידו ואיים להכותו. כל הזמן הזה, רבי יוסף דב שלט בעצמו ונשא את הבושה בשתיקה. כשהקצב החל לעזוב את בית המדרש, הוא המשיך להשמיע קללות ועלבונות, אך רבי יוסף דב לא ניסה להצדיק את עצמו או לנזוף בו. במקום זאת, הוא רץ אחריו ואמר: "אני מוחל לך, אני מוחל לך!".

שלב 3: הרמב"ם (הלכות תלמוד תורה ז', י"ג) כותב: "וכן היה דרך חסידים ראשונים: שומעים חרפתם ואינם משיבים, ולא עוד (ולא רק זה) אלא שמוחלים למתחרף וסולחים לו".

שאלת מחשבה: למרות שסובלנות היא תכונה חשובה, יש בהחלט זמנים שבהם אדם חייב להגיב ולדרוש את שלו. איך אפשר לדעת מתי לשתוק ומתי להגיב?

שאלת מחשבה מקצועית: כיצד בא לידי ביטוי המושג של סובלנות וסליחה במקום העבודה? האם חוויתם מקרה שבו יכולתם ליישם את המושג הזה?

OLAMMI MENTORSHIP

בהצלחה!

נפגש בס"ד במפגש הבא

בנושא:

"איזה חכם הלומד מכל אדם"
